

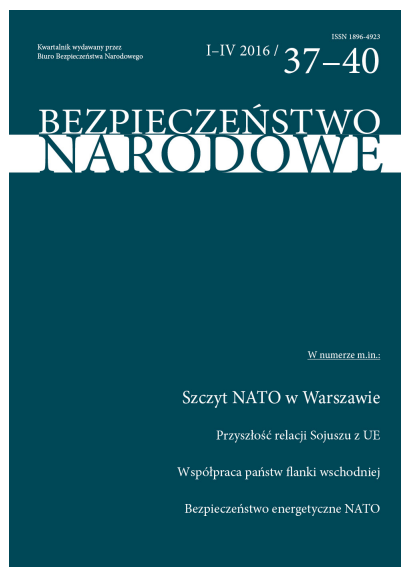
<https://www.bbn.gov.pl/pl/informacje-o-bbn/publikacje/7764,Kwartalnik-quotBezpieczenstwo-Narodowequot-37-402016.html>

23.04.2024, 15:38

Kwartalnik "Bezpieczeństwo Narodowe" 37-40/2016

Zapraszamy do zapoznania się z najnowszym numerem wydawanego przez Biuro Bezpieczeństwa Narodowego kwartalnika "Bezpieczeństwo Narodowe" 37-40/2016. Publikacja poświęcona jest przede wszystkim szczytowi NATO w Warszawie, przyszłości relacji Sojuszu z UE, współpracy państw flanki wschodniej oraz bezpieczeństwu energetycznemu NATO.

Kwartalnik "Bezpieczeństwo Narodowe" Numer 37-40/2016

[Słowo wstępne](#)

Paweł Solocho – szef BBN

[Szczyt NATO w Warszawie: uwarunkowania, rezultaty, wnioski dla Polski](#)

Paweł Solocho, Paweł Pietrzak

Szczyt NATO w Warszawie, który odbył się 8–9 lipca 2016 r., miał charakter przełomowy. Decyzje na nim podjęte były właściwą odpowiedzią na fundamentalną zmianę warunków bezpieczeństwa w bezpośrednim otoczeniu Sojuszu, w tym zwłaszcza na jego wschodniej flance, gdzie agresywna polityka Rosji stała się realnym zagrożeniem dla bezpieczeństwa i stabilności państw członkowskich NATO. W Warszawie zdecydowano o odejściu od koncepcji obrony terytorium państw członkowskich na wschodniej flance, opartej na szybkim wzmocnieniu siłami sojuszniczymi, na rzecz koncepcji bazującej na wysuniętej obecności wojskowej sił sojuszniczych w tym regionie. Zadaniem wszystkich państw sojuszniczych jest obecnie sprawna implementacja tych decyzji.

Szczególną rolę w procesie realizacji postanowień odgrywać powinny państwa wschodniej flanki NATO, które będą gościć siły z państw sojusznicych. Dla Polski oznacza to konieczność udzielenia odpowiedniego wsparcia państwom, które będą rozmieszczały swe jednostki na terytorium RP. Między innymi od tego będzie zależało, czy uda się wypracowane decyzje wdrożyć w pełny i wiarygodny sposób.

[Państwa quadu NATO wobec szczytu w Warszawie](#)

Przemysław Pacuła

Szczyt NATO w Warszawie przyniósł przełomowe decyzje dotyczące polityki odstraszenia i obrony, szczególnie w odniesieniu do wschodniej flanki Sojuszu. Kluczowe dla tego sukcesu było uzyskanie konsensu między USA, Wielką Brytanią, Niemcami i Francją – tzw. quadu NATO. Państwa te, choć zgadzały się co do pryncypiów polityki NATO względem zagrożenia rosyjskiego (odstraszenie i dialog), inaczej rozkładały akcenty względem poszczególnych jej elementów. Różnice między USA i Wielką Brytanią z jednej strony, a Niemcami i Francją z drugiej dotyczyły również kwestii zaangażowania Sojuszu na południowej flance. Co ważne, mimo tych rozbieżności, NATO wzmocni swoje zdolności do odstraszenia i obrony, przy zachowaniu spójności i jedności sojusznicych.

[Współpraca ośrodków prezydenckich państw wschodniej flanki NATO w toku przygotowań do szczytu Sojuszu w Warszawie](#)

Kamil Sobczyk

Rozpoczęty jesienią 2015 r. okres bezpośrednich prac nad decyzjami szczytu NATO w Warszawie obfitował w spotkania i konsultacje państw Europy Środkowo-Wschodniej. Wzmożenie aktywności w tym wymiarze wynikało ze wspólnoty celów strategicznych sojuszników z regionu, dążących do wzmocnienia wschodniej flanki NATO. Istotny wkład w rozwijanie tych kontaktów wniósł prezydent Andrzej Duda, którego aktywność skierowała prace całego ośrodka prezydenckiego (KPRP i BBN) na wzmocnienie współpracy regionalnej. Działania te przysłużyły się zbudowaniu wspólnego głosu regionu, który przełożył się na sukces szczytu NATO w Warszawie.

[Europejska Strategia Globalna a możliwości współpracy Unii Europejskiej z NATO po szczycie w Warszawie](#)

Małgorzata Wróblewska-Łysik

Unia Europejska posiada unikatowy w skali globalnej, kompleksowy zasób instrumentów oddziaływania na swoje bezpośrednie i dalsze sąsiedztwo. Przykład sankcji nałożonych na Rosję po agresji na Ukrainę pokazuje, że UE dysponuje środkami komplementarnymi wobec polityki odstraszenia Sojuszu, przyczyniającymi się do zapobiegania konfliktom. Implementacja Europejskiej Strategii Globalnej może wzmocnić europejski potencjał obronny, pogłębić współpracę UE z NATO, a także zwiększyć odporność państw członkowskich i sąsiednich na zagrożenia hybrydowe ze strony Rosji. Prawdopodobne wyjście Wielkiej Brytanii z UE znacząco jednak osłabi możliwości oddziaływania Wspólnoty i jej prestiż na arenie międzynarodowej, rodząc także ryzyko względnej autonomizacji struktur Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony względem Sojuszu. Wdrażanie Strategii będzie zmierzać w kierunku koncentracji WPBiO na walce z terroryzmem i stabilizacji państw Afryki i Bliskiego Wschodu, a nie na odpowiedzi na zagrożenia priorytetowe z punktu widzenia bezpieczeństwa RP.

[NATO i UE wobec zagrożeń hybrydowych – nowe otwarcie we wzajemnej współpracy?](#)

Agnieszka Ignaciuk

Dotychczasowe próby zacieśnienia współpracy NATO i UE miały ograniczone powodzenie, głównie ze względu na uwarunkowania polityczne. Zagrożenia hybrydowe, które pojawiły się w spektrum wyzwań stojących przed Europą, stanowią szansę na bliższe współdziałanie obu organizacji. Wspólna deklaracja o współpracy NATO i UE podpisana 8 lipca 2016 r. na marginesie szczytu NATO w Warszawie wskazuje wzmocnienie zdolności do przeciwstawienia się zagrożeniom hybrydowym jako jeden z priorytetowych obszarów przyszłej zacieśnionej kooperacji. Czas pokaże, czy szanse na rewitalizację współpracy Sojuszu i Unii w przyszłości są realne.

[Polityka Szwecji i Finlandii wobec współczesnych wyzwań bezpieczeństwa w kontekście warszawskiego szczytu NATO](#)

Dąbrówka Smolny, Wojciech Wysocki

Uczestnictwo przedstawicieli Szwecji i Finlandii w dyskusjach o strategicznym charakterze, do jakich doszło podczas lipcowego szczytu Sojuszu Północnoatlantyckiego w Warszawie, pokazało, że w obliczu znaczących zmian środowiska bezpieczeństwa w rejonie Morza Bałtyckiego te państwa odgrywają istotną rolę w polityce NATO. Choć ze względu na politykę neutralności ani Szwecja, ani Finlandia nie należą do Sojuszu, to jednak od połowy lat 90. pozostają z nim w bliskich stosunkach, należąc do grupy najbardziej cenionych partnerów. Ponadto, w obu tych państwach trwa debata na temat ich potencjalnego członkostwa w Pakcie Północnoatlantyckim. Z punktu widzenia Polski wzmocnienie NATO byłoby korzystne, ale nawet jeśli Szwecja i Finlandia nie dołączą na razie do Sojuszu, wzmocnienie współpracy dwu- i wielostronnej powinno być priorytetem na najbliższe lata.

[NATO wobec konfliktu na Ukrainie](#)

Katarzyna A. Przybyła

Rosyjska agresja na Ukrainie nie mogła pozostać bez odpowiedzi Sojuszu Północnoatlantyckiego. Zwykle raczej trudne, relacje między NATO a Rosją uległy pogorszeniu, a współpraca cywilna i wojskowa zostały zawieszona prawie natychmiast. Postanowienia szczytów Sojuszu w Walii w 2014 r. i Warszawie w 2016 r. potwierdziły jasny przekaz: dopóki Rosja nie wróci na drogę przestrzegania prawa międzynarodowego, nie ma możliwości powrotu do *business as usual*. Mocne stanowisko dopełniły oferta współpracy i pomocy dla Ukrainy oraz zmiany wewnętrzne w Sojuszu, w tym decyzja o wzmocnieniu wschodniej flanki. Przed Sojuszem stoją już jednak kolejne wyzwania: implementacja postanowień szczytu, dyskusja nad jego nową rolą, odbudowa wiarygodności na Wschodzie, a także walka o utrzymanie „Ukrainy” na agendzie.

[Bezpieczeństwo energetyczne NATO: historia, doktryny oraz perspektywy rozwoju](#)

Grzegorz Kozłowski, Julian Wieczorkiewicz

Zaangażowanie Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w sferze bezpieczeństwa energetycznego zwiększa się stopniowo od czasu szczytu NATO w Rydze. Rosnące uzależnienia surowcowe sojuszników europejskich od zagranicznych dostawców, wykorzystywanie nośników energii jako elementu nacisku politycznego przez Rosję oraz niestabilność w obszarze Afryki Północnej i Sahelu powinny sprzyjać dalszemu zacieśnianiu współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa energetycznego na forum NATO. Wzmacniać ten trend powinna także zmiana polityki

energetycznej Stanów Zjednoczonych, stających się jednym z głównych producentów węglowodorów na świecie. Sprzedaż amerykańskiego gazu państwom Europy Środkowo-Wschodniej miałaby w tym kontekście nie tylko znaczenie ekonomiczne, ale także geopolityczne.

[Bezpieczeństwo energetyczne na szczycie NATO w Warszawie: priorytetem dywersyfikacja ropy i gazu](#)

Paweł Turowski

Warszawski szczyt NATO pozostawił rekomendacje dotyczące bezpieczeństwa energetycznego. Najbliższe lata będą pełne pracy. Polska nie dość, że powinna przyspieszyć projekty dywersyfikujące dostawy gazu ziemnego, to dodatkowo musi poszukać nowych dostawców ropy naftowej. To ropa naftowa, a nie gaz ziemny, jest wśród surowców energetycznych najważniejszym źródłem wpływów do budżetu Federacji Rosyjskiej, zaś polskie koncerny petrochemiczne są największym w Europie konsumentem ropy ze Wschodu. Dochodzi do paradoksalnej sytuacji – z jednej strony państwo polskie wydatkuje duże środki na wzmocnienie swoich możliwości obronnych, z drugiej zaś, krajowe koncerny, będąc największym odbiorcą rosyjskiej ropy w Europie, zasilają budżet Federacji Rosyjskiej wysokimi wpływami i tym samym pośrednio finansują zbrojenia Rosji. Zmiana dostawców ropy naftowej przez krajowe koncerny petrochemiczne jest więc kluczowa z perspektywy bezpieczeństwa narodowego.

[Znaczenie Wielonarodowego Korpusu Północno-Wschodniego dla bezpieczeństwa północno-wschodniej flanki NATO](#)

Bogusław Samol

Ewolucja gotowości bojowej i zdolności operacyjnych Wielonarodowego Korpusu Północno- Wschodniego przy nieustannie zmieniających się warunkach środowiska bezpieczeństwa międzynarodowego pozwoliła m.in. na udział jednostki w misji ISAF w Afganistanie czy przejęcie odpowiedzialności za bezpieczeństwo i współpracę wojskową w rejonie Morza Bałtyckiego. Nie bez znaczenia pozostaje działalność szkoleniowa korpusu w ramach NATO i współpraca z Siłami Zbrojnymi RP. Szczyt NATO w Warszawie wyznaczył kolejne zadania dla korpusu związane z jego aktywnością na północno-wschodniej flance Sojuszu. Autor artykułu przedstawia proces powstawania jednostki i jego funkcjonowanie na przestrzeni ostatnich siedemnastu lat oraz stara się określić jego geostrategiczne znaczenie w Sojuszu Północnoatlantyckim.

[Rola think tanków w wypracowywaniu decyzji szczytu NATO w Warszawie](#)

Michał Baranowski

Każdy szczyt NATO skupia uwagę nie tylko administracji państwowej, polityków i mediów, ale również szeroko pojętej społeczności analitycznej. W tej ostatniej szczególną rolę odgrywają think tanki – instytuty analityczne operujące na pograniczu światów nauki i tworzenia polityki (policy making). Szczyt Sojuszu w Warszawie okazał się szczególnie obfity jeżeli chodzi o działalność think tanków, zarówno krajowych, jak i międzynarodowych. Intensywność działań wynikała z powagi wyzwań stojących przed Sojuszem w związku z diametralnie zmienioną sytuacją geopolityczną na wschodniej flance Paktu Północnoatlantyckiego. Poniższy materiał skrótkowo analizuje rolę, jaką think tanki odegrały w budowaniu sukcesu szczytu NATO w Warszawie. Autor próbuje też ocenić potencjał środowiska analitycznego we wspieraniu interesu Polski na arenie międzynarodowej, szczególnie w kwestiach polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

[Komunikat ze szczytu NATO w Warszawie](#)

[Biogramy autorów](#)

p.o. redaktora naczelnego

Monika Biernat

Rada Programowa

Monika Biernat, Czesław Juźwik, Paweł Pietrzak, Marek Surmański

Redaktorzy numeru

Joanna Kwaśniewska-Wróbel, Katarzyna A. Przybyła (redaktor prowadząca), Michał Wołłejko

Wydawca

Biuro Bezpieczeństwa Narodowego

Opinie wyrażone w artykułach są poglądami autorów i nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

Numer ISSN 1896-4923

Kwartalnik „Bezpieczeństwo Narodowe” wydawany jest przez Biuro Bezpieczeństwa Narodowego od 2006 r. W 2012 r. otrzymał status czasopisma naukowego, za publikację w którym Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznaje obecnie 6 punktów. Artykuły analityków BBN oraz autorów zewnętrznych poruszają kwestie związane z polityczno-strategicznymi, militarnymi i pozamilitarnymi kwestiami bezpieczeństwa narodowego oraz międzynarodowego.

[ZOBACZ: Poprzednie numery kwartalnika](#)

[Tweetnij](#)